

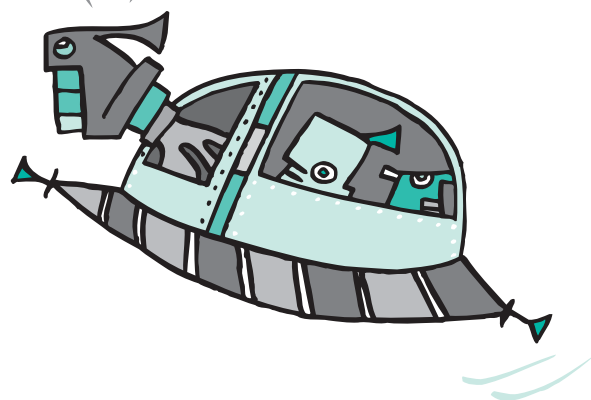
Global express

L'actualitat a l'aula

Kyoto ens salvarà?

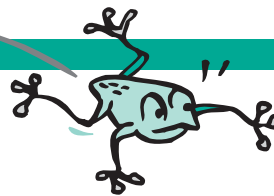

*Houston,
teniu un
problema!!*

1. A qui adrecen el missatge els extraterrestres?
2. A quin problema fan referència?

2. Granotes

“Els éssers humans –i els seus governs– solen reaccionar davant de fets, no davant de processos; davant de Bhopals, Txernòbils, invasions, però no pas davant de les llargues històries que fan possibles aquests desastres. Els biòlegs coneixen un experiment en què es col·loca una granota en una cubeta amb aigua molt calenta. La granota, sensatament, salta. Però si es col·loca la granota en una cubeta d’aigua freda que es va escalfant a poc a poc fins arribar al punt d’ebullició, la granota es quedarà dins l’aigua i, si no s’hi intervé, es courà viva perquè la naturalesa no l’ha dotat per sentir petites gradacions de temperatura...”

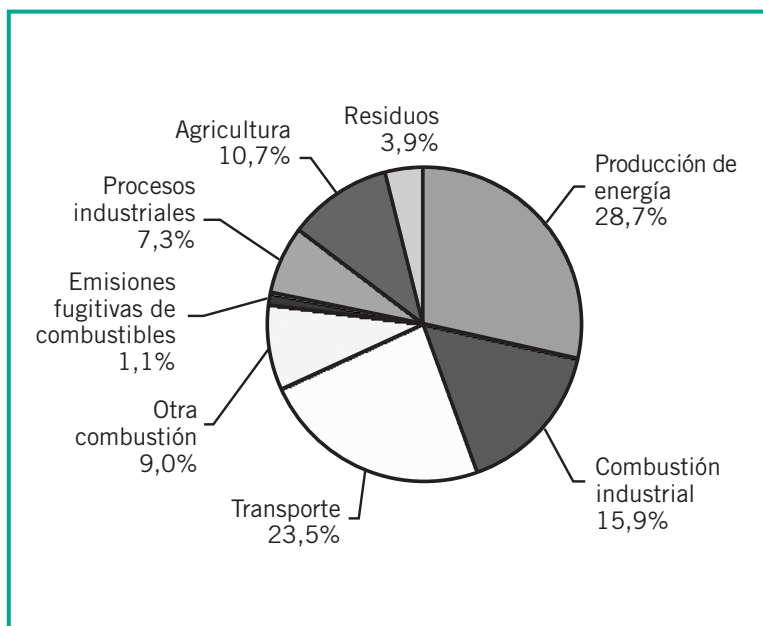
GEORGE, Susan. El bumerang de la deuda, Deriva, col. Intermón, núm. 2, 1993, pp. 96-97.

3. Totes i tots som conscients de les advertències que ens fan nombrosos estudis científics: les nostres accions estan modificant el clima terrestre de manera accelerada i “no natural”. Malgrat això, continuem sense rectificar, sense saltar. Per què ens comportem com les granotes?

4. Durant tres minuts reflexiona si el teu comportament amb relació al canvi climàtic és el de les granotes i per què segueixes aquest comportament. Escriu-ho individualment.

- Després, en cinc o deu minuts, posa-ho en comú amb tres o quatre companys de la classe i elaboreu un text comú.

- Finalment, feu el mateix amb el grup-classe.

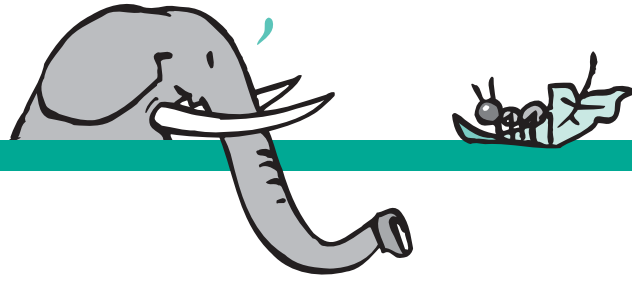

FONT: Ministeri de Medi Ambient. Emissions de carboni a Espanya.

Països més contaminants	Emissions de CO2 (milers de t.). Any 2002	Emissions per càpita en t. Any 2002
Alemanya	804.721	9'8
Aràbia Saudita	340.555	15'0
Austràlia	356.342	18'3
Brasil	313.757	1'8
Canadà	517.157	16'5
Xina	3.513.103	2'7
Espanya	304.603	7'3
Estats Units	5.844.042	20'2
França	368.315	6'2
Índia	1.220.926	1'2
Indonèsia	306.491	1'4
Iran	360.223	5'3
Itàlia	433.018	7'5
Japó	1.203.535	9'4
Mèxic	383.671	3'7
Regne Unit	543.633	9'2
R. de Corea	446.190	9'4
Sud-àfrica	345.382	7'4
Ucraïna	306.807	6'4

FONT: United Nations Statistics Division
http://millenniumindicators.un.org/unsd/mi/mi_goals.asp

3. Formigues i elefants

Una de les diverses conseqüències del canvi climàtic és la pujada del nivell del mar, provocada pel desgel que s'origina amb l'escalfament del planeta. Es calcula que més de mil milions de persones viuen a nivell del mar. Sobretot en països empobrits, sense recursos.

A Tuvalu, un dels cinquanta Països Menys Avançats (PMA), ja comencen a patir aquest fenomen. Els seus 11.500 habitants han d'abandonar el país (nou atols coral·lins del Pacífic), ja que el mar els està inundant. L'altura màxima d'aquest país és de 4,5 metres. Han sol·licitat asil a Austràlia o a Nova Zelanda (dos dels països rics), però es neguen a acollir-los.

FONT: <http://www.periodistadigital.com/object.php?o=22268>

Teburoro Tito, president de Kiribati (un altre país de l'oceà Pacífic), descriu així la situació: “Som com unes formigues que viuen en una fulla que sura en un toll on els elefants vénen a beure i a rebolcar-se. El problema no rau en la conducta de les formigues, sinó en com establir normes que obliguin els elefants a ser més respectuosos.”

Font: Una bomba de tiempo, per Vandana Shiva, a www.tierramerica.net/2002/0624/grandesplumas.shtml)

També hi ha informació a <http://www.ifrc.org/sp/publicat/wdr2002/chapter4.asp>

Se'ns informa que actualment hi ha 25 milions de “refugiats i desplaçats ambientals o ecològics”, és a dir, persones que han d'abandonar la seva llar per inundacions, sequeres, desertització, etc. Les previsions, en un futur proper, són d'un augment enorme, que situarà aquest problema com el principal del segle XXI.

FONT: http://guiactual.guiadelmundo.org.uy/informes/informe_73.htm

5. Llegeix detingudament la descripció que fa Teburoro Tito i respon a les següents preguntes:

- Qui són les formigues i qui els elefants?
- Quines normes s'haurien d'establir perquè els elefants “siguem” més respectuosos?
- Per quin motiu hauríem de ser més respectuosos?

4. Elefants i guineus

Perquè els “elefants” siguem més respectuosos, els governants han acordat l’anomenat **“Protocol de Kyoto”**. És un acord per reduir les emissions de CO₂, el principal causant de l’efecte hivernacle, i cinc gasos més –metà (CH₄), òxid nitrós (N₂O), hidrofluorocarbonats (HFC), perfluorocarbonats (PFC) i hexafluorur de sofre (SF₆)–, per una quantitat global del 5,2% respecte al que s’emetia l’any 1990, nivell que s’haurà d’assolir entre el 2008 i el 2012.

Tot i que és una reducció clarament insuficient (moltes organitzacions ecologistes apunten que per ser realment efectiva hauria de ser del 60%), aquest acord es pot considerar un pas positiu.

Els compromisos per a cadascun dels trenta-cinc països industrialitzats amb objectius definits són molt diferents: alguns han d’abordar fortes reduccions, com ara Luxemburg (–28%), Alemanya o Dinamarca (–21%); reduccions moderades, com el Japó (–6%), mentre que altres poden augmentar les emissions fins a un cert límit, com ara Espanya (+15%) o Portugal (+27%).

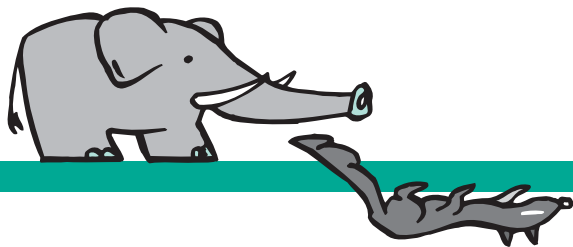
Els EUA, causants del 36% de les emissions de CO₂ del planeta, no han ratificat el Protocol de Kyoto.

L’any 2004 Espanya ha emès el 45% més que el 1990, és a dir, el triple del que hauria d’emetre d’aquí a tres anys, quan comenci el període de compliment del Protocol de Kyoto.

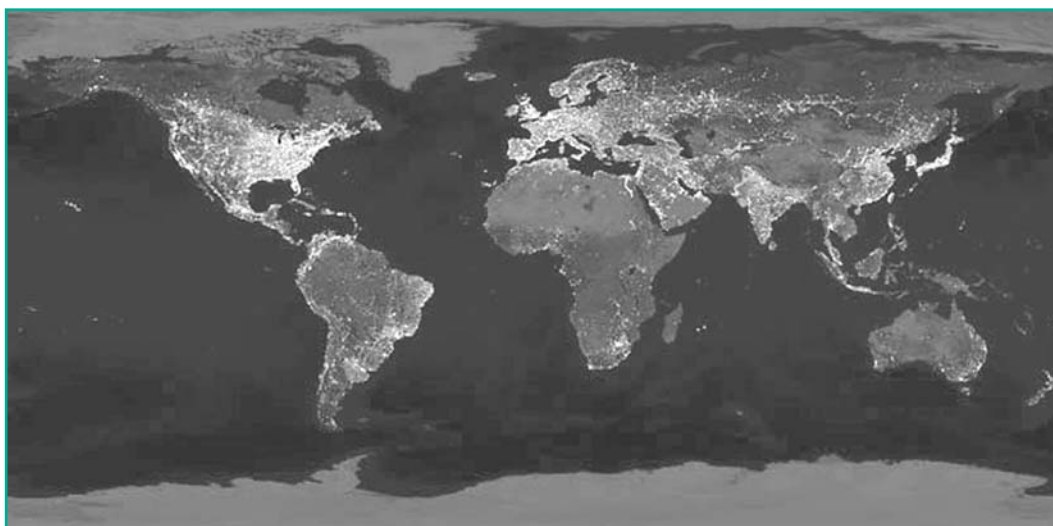
Les grans empreses que controlen el mercat dels combustibles fòssils (petroli, carbó i gas natural) tenen tant poder que no tan sols han influït perquè les reduccions siguin al més baixes possible, sinó que a més han fet pressió perquè s’estableixin uns mecanismes facilitadors que els siguin favorables.

Entre aquests mecanismes destaquen:

- Mecanisme de Desenvolupament Net (MDN): cooperació entre països Nord-Sud en la posada en marxa de projectes poc contaminants. Els països del Nord es beneficien d’un plus de dret a contaminar.
- Aplicació Conjunta (AC): el mateix però entre països del Nord, sobretot a l’ex-URSS.
- Comerç de “drets d’emissió”: si un país contamina menys del que li està permès, pot vendre el seu dret a contaminar a un altre país.
- Reforestar: es considera els boscos com abocadors de carboni (els arbres absorbeixen CO₂). Qui reforesti tindrà una quota més àmplia d’emissió, ja que se li resta la quantitat absorbida pel que s’ha plantat.

6. Llegeix les informacions i observa les fotografies. Després respon a les següents preguntes:
Qui són els elefants i qui les guineus?
Per què?

FONT: NASA. La Terra i la seva il·luminació elèctrica durant la nit.

---

5. Persones

Les persones ens diferenciem de les granotes, de les formigues, dels elefants, etc., en el fet que podem raonar, és a dir, calcular, analitzar, preveure, les conseqüències de futures accions que haguem de fer, o fer-les precisament per obtenir uns resultats buscats.

Imaginació

7. Llegiu el següent exercici en grup. Després heu de respondre les preguntes entre tots i totes:

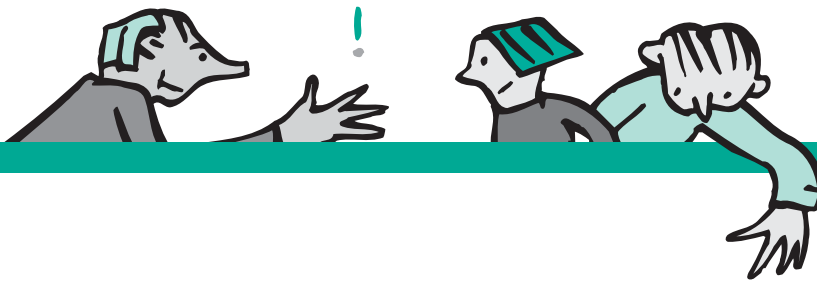
El **Govern A** d'un país industrialitzat del Nord enriquit, firmant del protocol de Kyoto, ha decidit el següent per complir el seu compromís internacional:

- a. Mantenir els combustibles fòssils com a principals fonts d'energia, sense estimular ni afavorir la progressiva substitució de fonts energètiques renovables.
- b. Continuar augmentant el consum energètic i no posar obstacles a les empreses (se n'anirien del país) ni a la població (protestaria i no els votarien).
- c. Millorar les carreteres per facilitar el transport de mercaderies de les empreses i l'individual de la població.
- d. Fer "la vista grossa" en les exigències d'eficiència energètica d'edificis i electrodomèstics. Cal afavorir el consum perquè l'economia creixi.
- e. Donar un gran préstec a no gaire interès a un país del Sud empobrit per plantar milers d'hectàrees d'eucaliptus amb el compromís que la fusta la farà servir una empresa del país donant per fer paper.
- f. Comprar "drets d'emissió" en el mercat internacional.

El **Govern B** d'un país industrialitzat del Nord enriquit, firmant del protocol de Kyoto, ha decidit el següent per complir el seu compromís internacional:

- a. Augmentar els impostos per als combustibles fòssils i desgravar les empreses i les persones que substitueixen progressivament les fonts d'energia no renovables per fonts d'energia renovables.
- b. Posar límits al consum energètic de les empreses i de la població, multant els excessos.
- c. Millorar la planificació urbana i el transport públic. Augmentar els impostos als vehicles segons el seu consum de combustible.
- d. Imposar uns mínims d'eficiència energètica, tant per a la construcció de nous edificis com per als electrodomèstics que es poden adquirir al país.
- e. Donar un gran préstec a un interès molt baix a un país del Sud empobrit per reforestar amb arbres autòctons les zones que algunes empreses del país donant havien desforestat.
- f. Vendre "drets d'emissió" en el mercat internacional.

Qui hi surt guanyant i qui perdent en cada decisió del Govern A?

I en les del Govern B?

Quin és el govern que s'assembla més a la nostra realitat actual? Per què?

Quin d'aquests dos governs t'agradaria més? Per què?

Realitat

8. Dividiu la classe en grups. Uns feu de ciutadans i ciutadanes actualment mal comunicats (pot ser que per a alguns de vosaltres això sigui realment així). Els altres feu d'ecologistes que opinen que el PEIT ens allunya de Kyoto. Establiu un diàleg i intenteu arribar a acords. Us pot ajudar la següent notícia:

El Pla Estratègic d'Infraestructures i Transport allunyarà Espanya encara més de Kyoto

Entre les actuacions proposades en carreteres, el PEIT vol completar la xarxa d'alta capacitat, corregint la radialitat i buscant un sistema de malla. La xarxa estatal de carreteres té actualment 25.000 km, dels quals 7.000 són autovies i 2.000 autopistes de peatge. A aquestes xifres caldria sumar-hi els 2.200 km d'autovies autonòmiques.

La idea és construir 5.600 km nous d'alta capacitat i arribar a unir totes les capitals de província per autovia. En última instància es pretén que el 94% de la població estigui a menys de 30 km d'un eix d'alta capacitat.

FONT:

Notícia sobre el rebuig del PEIT d'Amigos de la Tierra, Ecologistas en Acción, Greenpeace, SEO/BirdLife y WWF/Adena, a www.rebelion.org/noticia.php?id=12928

Pluja d'idees

9. A quines accions ens podem comprometre per reduir les emissions de carboni

- des de la classe
- des del centre
- individualment
- des de casa
- des del barri o el poble
- des de la ciutat
- des de la nostra autonomia
- des de tot l'Estat?

Les accions individuals són útils però no posen el dit a la nafra. El problema del canvi climàtic és, en últim terme, polític, i la resposta també ha de ser política. Política en el sentit que afecta l'organització social i la capacitat de decidir. Té a veure amb el model de desenvolupament, de manera que si els canvis no van orientats cap aquí, és difícil que canviï el fons de la qüestió.

Segur que al teu barri, a la teva ciutat o al teu poble hi ha organitzacions, grups o persones que estan implicats en iniciatives en aquest sentit. Busca'n informació sobre les seves activitats.